

8- mavzu: Zamonaviy grafik dasturiy ta'minot Adobe Photoshop dasturi bilan ishlash.

Reja

- 8.1. Adobe Photoshop dasturi haqida umumiy ma'lumot, uning tarixi va rivojlanishi, dasturning asosiy vazifalari va qo'llanilish sohalari.
- 8.2. Adobe Photoshop dasturi interfeysi bilan tanishuv. Qatlamlar, matnlar, ranglar va rasmlarni tahrirlash.
- 8.3. Rasmlarga effektlar va filtrlar qo'shish.
- 8.4. Reklama materiallari yaratish Infografika va vizual kontent yaratish.

8.1. Adobe Photoshop dasturi haqida umumiy ma'lumot, uning tarixi va rivojlanishi, dasturning asosiy vazifalari va qo'llanilish sohalari.

Kompyuter grafikasi tasvirlarni yaratish va qayta ishlashda vosita sifatida kompyuter qo'llaniladigan faoliyat sohasi hisoblanadi. Kompyuter grafikasini qo'llash sohasiga qarab ilmiy grafika, biznes grafika, konstruktorlik grafika, tasviriy grafika, badiiy grafika, kompyuter animatsiyasi, multimediya va boshqalarga ajratadi. Kompyuter grafikasining turiga qarab rastarli, vektorli va fraktal kompyuter grafikalarini ajratish mumkin. Adobe Photoshop dasturi rastarli grafik muharriri xisoblanib Adobe Inc. kompaniyasi tomonidan Windows va MacOS operatsion tizimlari uchun ishlab chiqilgan. Photoshop dasturi ko'p qavatli rastarli tasvirlarni yaratish va tahrirlash, maska va ko'p rang modellarini qo'llash imkoniyatini beradi. Ushbu xususiyatlarni qo'llash uchun dastur o'zining PSD va PSB fayl formatlarini ishlatadi. Rastarli grafikadan tashqari dastur vektorli grafika va 3D grafikalar bilan ishlash uchun cheklangan imkoniyatlari mavjud. Photoshop dasturi tasvirlarni piksellar to'plami sifatida yaratadi. Photoshop dasturining mo'yqalam, aerograf, pero va qalam kabi uskunalari yordamida tasvirni rassom kabi xolstda yaratib olish mumkin. Dasturdagi barcha uskunalarining xususiyatlarini foydalanuvchi talabiga mos ravishda o'zgartirib olish mumkin. Photoshop dasturining ustunlik tomonlaridan biri bu qavatlarining qo'llanilishi.

8.2. Adobe Photoshop dasturi interfeysi bilan tanishuv. Qatlamlar, matnlar, ranglar va rasmlarni tahrirlash.

Yangi hujjat yaratish

Photoshop dasturida hujjat yaratishda bo'sh xolst o'rniga Adobe Stock ning keng ko'lamdagi andozalaridan foydalanish mumkin. Andozalar loyiha uchun tayyor tasvir va boshqa elementlardan tashkil topadi. Photoshop dasturida andozalar bilan ishlash odatiy hujjatlar bilan ishlagandek amalga oshiriladi. Bundan tashqari yangi hujjat yaratishda tayyor hujjat o'lcham andozalaridan ham foydalanish yoki hujjat o'lchamini mustaqil berish ham mumkin. Keyin foydalanish uchun foydalanuvchi hujjat o'lchamini saqlab olish imkoniyati mavjud.

Andozalar va o'lcham andozalari

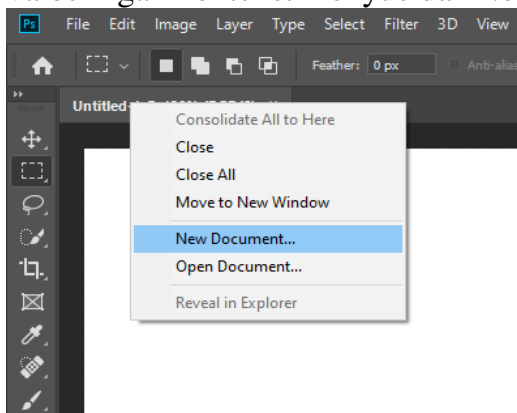
Andozalar hujjat uchun andoza va qayta ishlanadigan elementlarni taqdim etadi. Sifatli tasvirlar va grafiklardan tashkil topgan andozalarni Photoshop dasturi ichidan Adobe Stock dan yuklab olish mumkin. Ushbu andozalar asosida belgilangan xususiyat va dizayn elementlariga ega hujjat yaratib olish mumkin. Andozalar *.psd* kengaytmasiga ega. Bo'sh hujjat o'lcham andozalari - oldindan belgilangan o'lcham va xususiyatga ega bo'sh hujjat. O'lcham andozalari ma'lum qurilmalar uchun hujjat yaratishni osonlashtiradi. Bo'sh hujjat o'lcham andozasi oldindan belgilangan o'lcham, rang rejimi, o'lchov birligi, yo'nalishi, joylashishi va nuqtalar zichligi kabi xususiyatlariga ega. Andozalar va o'lcham andozalarni quyidagi guruhlarga bo'lish mumkin:

- tasvir;
- chop etiluvchi;
- grafik;
- veb;
- mobil;
- video.

Yangi hujjat yaratish dialog oynasi

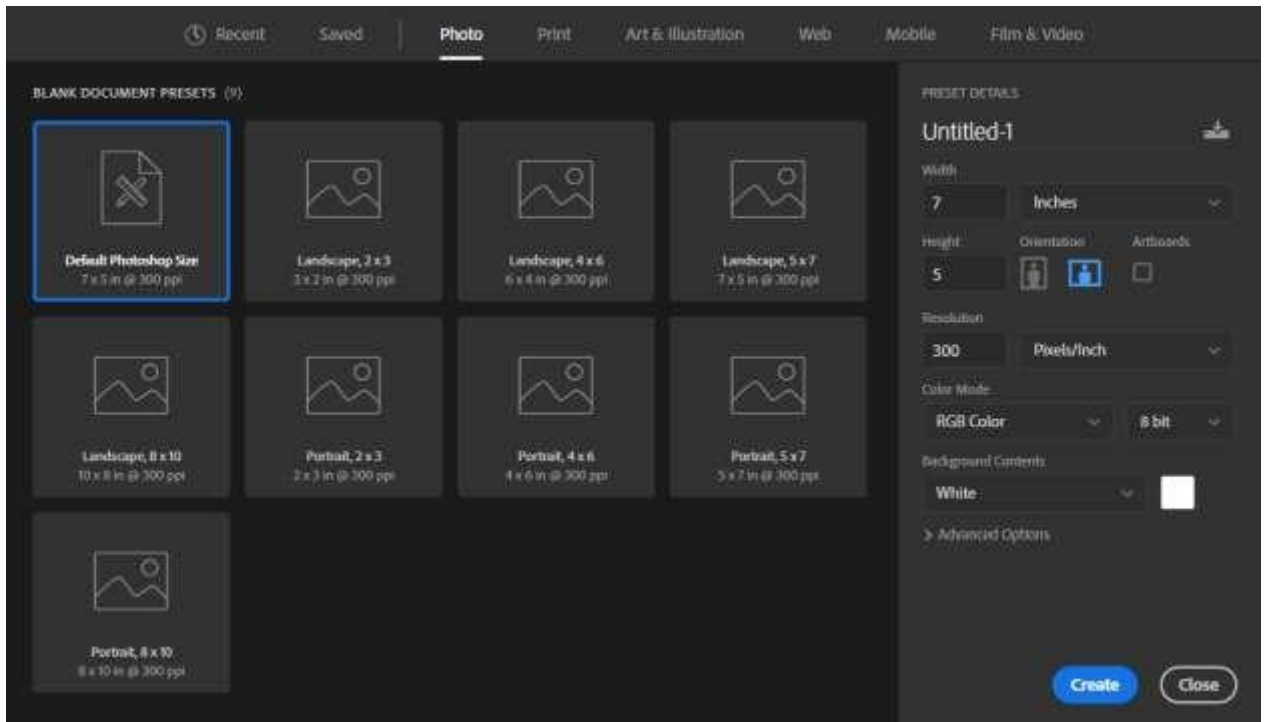
Yangi hujjat yaratish dialog oynasini ochish uchun Photoshop dasturini ishga tushirib quyidagilardan birini amalga oshirish kerak:

- **Ctrl+N** tugmalar kombinatsiyasini bosish;
- **File** menyusidan **New** qatorini tanlash;
- **Start** ishchi sohasida **New** yoki **Start New** tugmalarini bosish;
- Ochiq hujjatning sarlavha qismi ustiga sichqon ko'rsatkichini joylab o'ng tugmasini bosish va ochilgan kontekst menyusidan **New Document** qatorini tanlash:

Dialog oynasining elementlari

Yangi hujjat yaratish dialog oynasi quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- Adobe Stockning bir nechta kategoriyalari (tasvir, chop etiluvchi, grafik, veb, mobil, video)dan tanlangan andozalaridan foydalanib yangi hujjat yaratish;

- Boshqa andozalarni izlash va ular asosida hujjat yaratish;
- Fayllar, andozalar va oxirgi ishlangan elementlarga tez murojaat qilish;
- Qayta foydalanish uchun foydalanuvchining hujjat o'lcham andozalarini saqlash va keyinchalik ularga tez murojaat qilish;
- Bo'sh hujjat o'lcham andozasi yordamida hujjat yaratish.

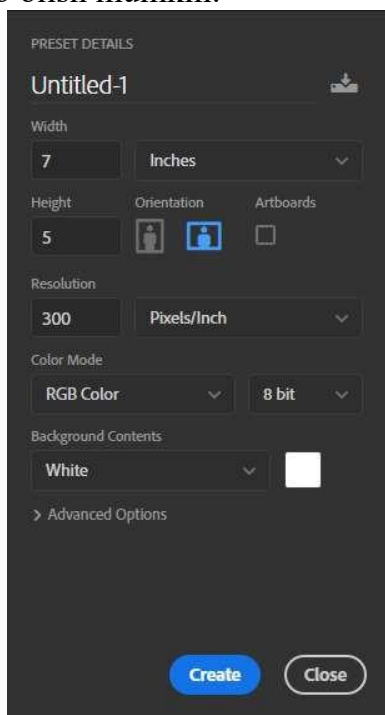
O'lcham andozasidan foydalanib hujjat yaratish

O'lcham andozasidan foydalanib hujjat yaratish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Yangi hujjat yaratish dialog oynasida kerakli kategoriya bo'limi tanlanadi;
2. O'lcham andozasi tanlanadi;
3. Zarur hollarda o'lcham andozasi qiymatlariga o'zgartirishlar kiritiladi;
4. Dialog oynasining *Create* tugmasi bosiladi va dastur o'lcham andozasi asosida yangi hujjat yaratadi.

O'lcham andozasi qiymatlarini o'zgartirish

O'lcham andozasi asosida yangi hujjat yaratishdan oldin yangi hujjat yaratish dialog oynasining o'ng qismida joylashgan O'lcham andozasi xususiyatlari panelidan andozaning quyidagi qiymatlarini o'zgartirib olish mumkin:

1. Yangi hujjatning nomini belgilash;
2. *Width* va *Height*: hujjatning o'lchamlarini belgilash; ochiluvchi menyudan o'lchov birligini belgilash;
3. *Orientation*: hujjat varog'ining yo'nalishini belgilash;
4. *Artboards*: hujjatga artboard elementlarini qo'shish;
5. *Resolution*: hujjatning nuqtalar zichligini belgilash;
6. *Color Mode*: hujjatning ranglar rejimini belgilash;
7. *Background Contents*: hujjatning orqa fon rangini belgilash mumkin.

Foydalanuvchi o'lcham andozasini saqlash

Mavjud o'lcham andozasini yangi qiymatlar bilan saqlash yoki yangi o'lcham andozasi sifatida saqlash mumkin. Yangi o'lcham andozasini yaratish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. O'lcham andozasining qiymatlarini belgilagandan keying o'lcham andozasi xususiyatlari panelida tugmasi bosiladi;
2. Yangi o'lcham andozasi uchun nom beriladi;
3. Saqlash tugmasi bosiladi.

Yaratilgan o'lcham andozasiga Yangi hujjat yaratish dialog oynasining *Saved* bo'limidan murojaat qilish mumkin.

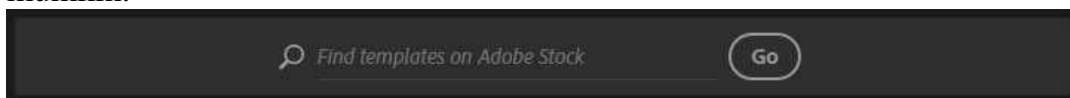
Stock andozalari yordamida yangi hujjat yaratish

Photoshop dasturida Adobe Stockdan turli hujjat andozalari mavjud. Andoza yordamida hujjat yaratish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Yangi hujjat yaratish dialog oynasida tasvir, chop etiluvchi, grafik, veb, mobil, video bo'limi tanlanadi;
2. Bo'limdan kerakli andoza tanlanadi;
3. Hujjat andozasini ko'rib olish uchun dialog oynasining o'ng qismidan *See Preview* tugmasi bosiladi;
4. Andoza *Download* tugmasi yordamida yuklab olinadi;
5. Hujjat andozasi yuklab olinganidan so'ng *Open* tugmasi bosiladi.

Adobe Stockdan hujjat andozalarini izlash

Adobe Stockdan oldindan tanlangan hujjat andozalaridan tashqari Yangi hujjat yaratish dialog oynasidan boshqa hujjat andozalarini izlash va yuklab olish mumkin. Yangi hujjat yaratish dialog oynasida Adobe Stockdan hujjat andozalarini qidirish uchun matn kiritib *Go* tugmasi bosiladi. Photoshop dasturi Adobe Stock veb- sahifasini brauzer yordamida ochib beradi. Kiritilgan matn asosida topilgan hujjat andozalarini ko'rib kerakligini yuklab olish mumkin.

ISH SOHASI

Ish sohasi asoslari

Hujjatlar va fayllarning yaratilishi va ular bilan ishlashda oyna, panel, uskunalar kabi elementlardan foydalaniladi. Ushbu elementlarning ixtiyoriy majmuasiga ish sohasi deyiladi. Foydalanuvchi Photoshop dasturini o'z ehtiyojlarida kelib chiqqan holda oldindan belgilangan ish soha andozalaridan foydalanib yoki yangi ish soha andozasini yaratib sozlab olishi mumkin.

Boshlang'ich ish sohasi

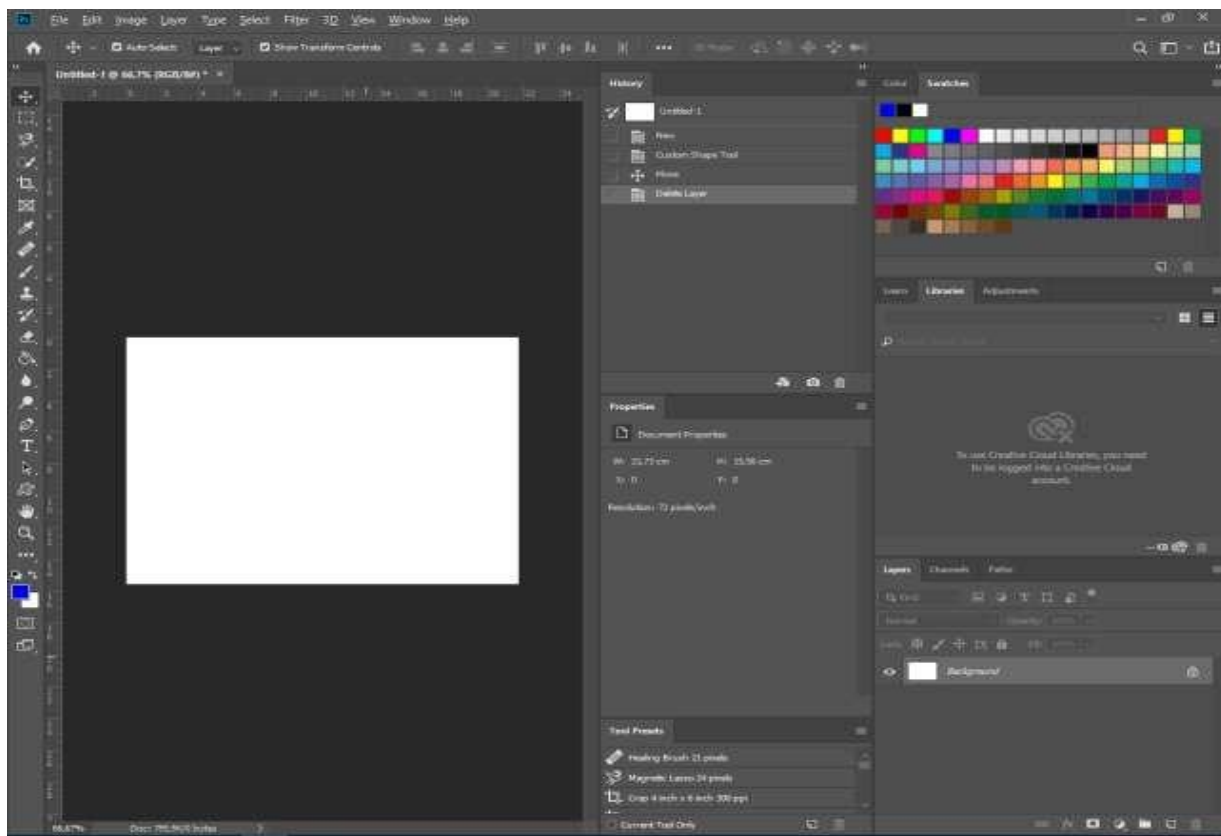
Photoshop dasturining boshlang'ich ish sohasi foydalanuvchining oxirgi ishlatgan fayllari, bibliotekalari va o'lcham andozalariga tezda murojaat qilish imkonini beradi. Photoshop dasturida boshlang'ich ish sohasi dastur ishga

tushirilganda yoki xech qanday hujjat ochiq bo'lmaganda aks ettiriladi. Boshlang'ich ish sohasidan chiqib ketish uchun klaviaturaning *Esc* tugmasini bosish kerak.

Boshlang'ich ish sohasini aks ettirishni boshqarish dasturning *Edit* menyusining *Preferences* bo'limidan *General* qatori tanlanadi. Natijada ochilgan dialog oynasida *Disable the Home Screen* elementini belgilash kerak.

Photoshop dasturining ish maydoni

Photoshop dasturining ish maydoni quyidagi ko'rinishga ega:

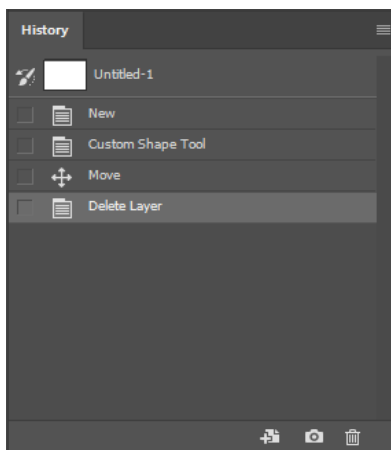

Dasturning ish maydoni quyidagilardan tashkil topadi:

1. Dastur oynasining yuqori qismida dasturning menyusi joylashgan;
2. Dastur oynasining chap qismida rasm va hujjat elementlarini yaratish va tahrirlash uchun mo'ljallangan uskunalar paneli joylashgan. Bog'liq uskunalar guruhlangan;
3. Dastur menyusining ostida joriy tanlangan uskunaning xususiyatlarni boshqarish paneli joylashgan;
4. Dastur oynasining markaziy qismida joriy ishlanib turilgan faylni aks ettiruvchi hujjat oynasi joylashgan;
5. Dastur oynasining o'ng qismida ish bajarilishini kuzatish va o'zgartirish imkonini beruvchi panellar joylashgan.

Photoshop dasturida barcha panellarni yashirish yoki aks ettirish uchun klaviaturaning *Tab* tugmasini bosish kerak. Uskunalar paneli va uskuna xususiyatlarini boshqarish panelidan tashqari barcha panellarni yashirish yoki aks ettirish uchun klaviaturadan *Shift+Tab* tugmalar kombinatsiyasini bosish kerak.

Panel xususiyatlarini aks ettirish uchun panelning yuqori-o'ng qismida joylashgan tugmasini bosish kerak.

Oynalar va panellarni boshqarish

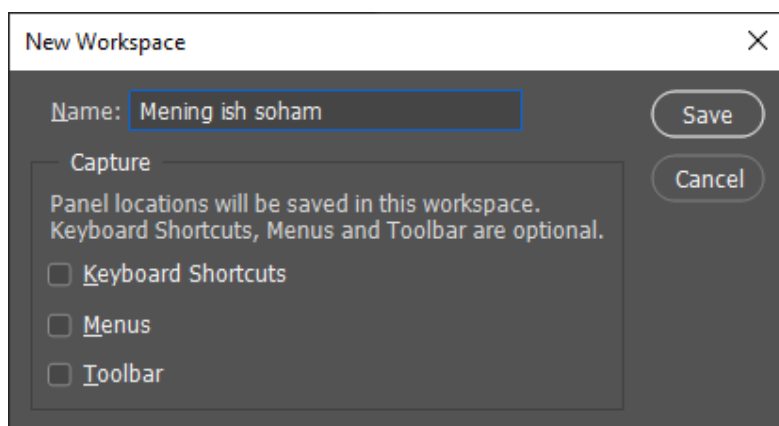
Foydalanuvchi hujjat oynasi va panellar joylashishini o'zgartirib o'zi istagan ko'rinishdagi ish maydonini hosil qilib olishi mumkin. Hosil qilib olingan ish maydonini saqlab olish va bir nechta ish maydonlar o'rtasida o'tish mumkin.

Ish sohalarni saqlash va almashtirish

Photoshop dasturi joriy ochilgan panellar, ularning o'lchamlari va joylashishini saqlab olish imkoniyatini beradi. Saqlab olingan ish sohasini istalgan vaqtda qayta tiklab olish mumkin. Saqlangan ish sohalar nomlari dasturing *Windows* menyusi *Workspace* bo'limida aks ettiriladi.

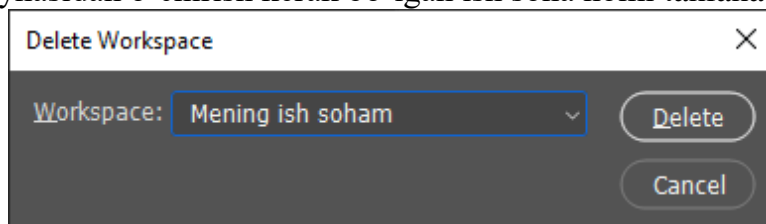
Foydalanuvchi ish sohasini saqlash uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Dastur *Windows* menyusining *Workspace* bo'limidan *New Workspace* qatorini tanlash;
2. Ochilgan *New Workspace* dialog oynasida ish soha nomi kiritiladi:

3. Qo'shimcha sifatida joriy klavishlar kombinatsiyalari, menyular va uskunalar panellari to'plamlarini dialog oynasidagi tegishli *Keyboard Shortcuts*, *Menus*, *Toolbar* elementlarini belgilab saqlab olish mumkin.

Joriy ish sohasini almashtirish uchun dastur *Windows* menyusining *Workspace* bo'limidan kearkli ish soha nomi tanlanadi. Biror bir saqlangan ish sohasini o'chirish uchun dastur *Windows* menyusining *Workspace* bo'limidan *Delete Workspace* qatorini tanlash kerak. Ochilgan dialog oynasidan o'chirish kerak bo'lgan ish soha nomi tanlanadi:

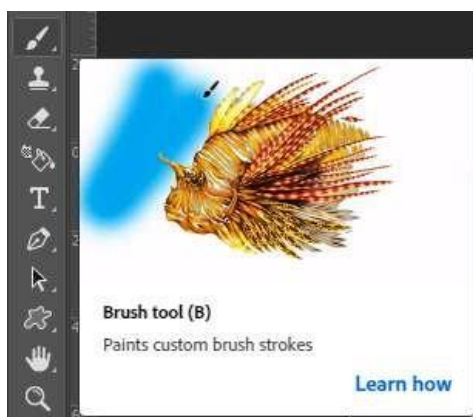

Dastur bilan ishlash vaqtida foydalanish uchun turli panellar ochiladi. Photoshop dasturi ish sohasida bajarilgan oxirgi o'zgarishlarni saqlab qoladi va navbatdagi ishga tushirilganda ish sohasini ushbu o'zgarishlar bilan aks ettiradi. Joriy ish sohasida panellar joylashishining dastlabki holatiga qaytarish uchun dastur

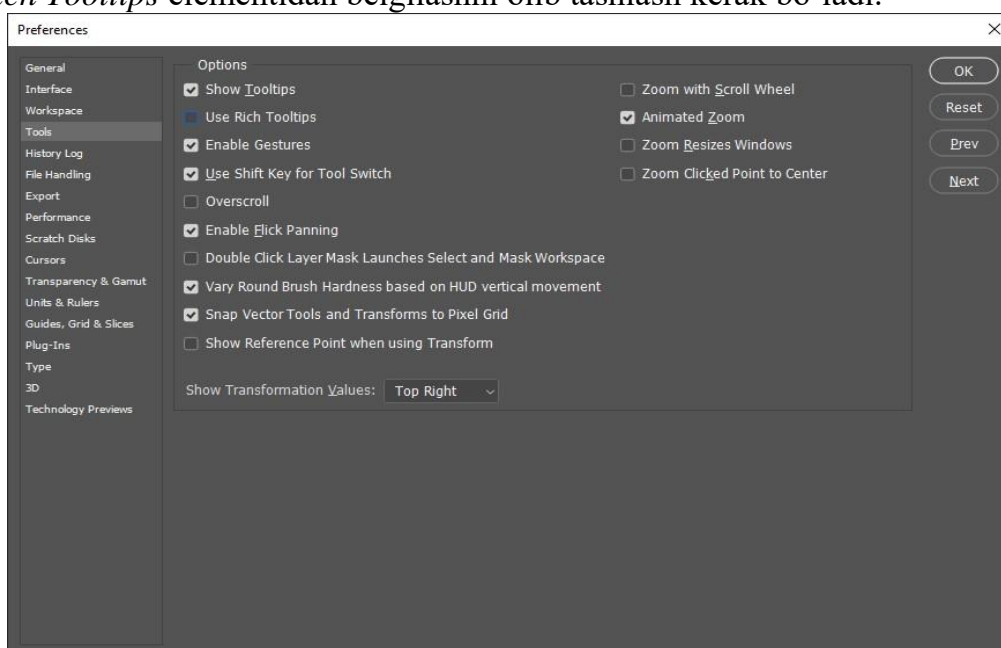
Windows menyusining *Workspace* bo'limidan *Reset [ish soha nomi]* qatorini tanlash kerak.

Uskuna yo'riqnomasi

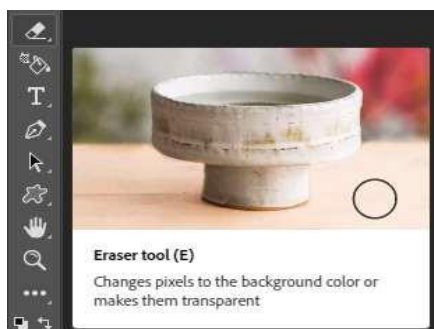
Photoshop dasturida muayyan bir uskuna qanday vazifa bajarishini bilib olish uchun uskunalar panelida joylashgan uskuna ustiga sichqon ko'rsatkichi joylashtirib turilsa dastur ushbu uskuna bajaradigan amallar to'g'risidagi qisqa animatsion videoni namoyish etadi.

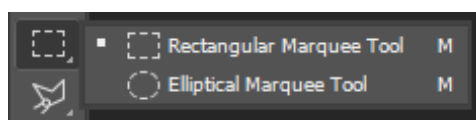
Ushbu yo'riqnoma animatsiyalarini aks ettirmaslik uchun dasturning *Edit* menyusi *Preferences* bo'limidan *Tools* qatori tanlanadi va ochilgan xususiyatlar dialog oynasidan *Enable Rich Tooltips* elementidan belgilashni olib tashlash kerak bo'ladi.

Photoshop dasturi ishga tushirilganda dastur oynasining chap qismida uskunalar paneli joylashadi. Uskuna tugmasining ustida sichqon ko'rsatkichi joylashtirib turilsa ushbu uskuna to'g'risida ma'lumot aks ettiriladi:

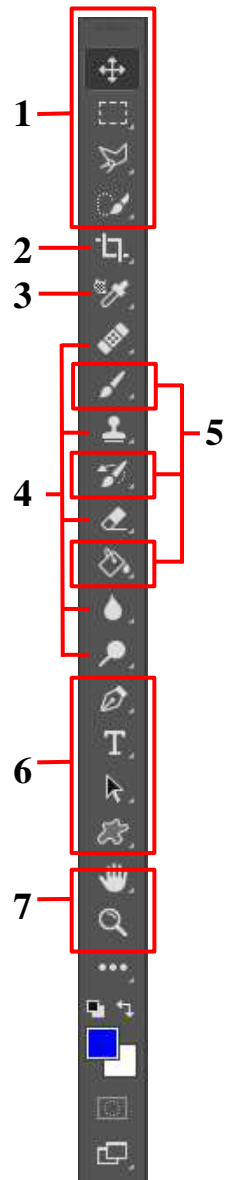

Uskuna tugmasining pastki o'ng burchagida uchburchak bo'lsa ushbu tugmasining ostida yashirilgan uskunalar tugmalari joylashganligini bildiradi. Pastki o'ng burchagida uchburchak mavjud uskuna tugmasi sichqon tugmasi bilan bosib turilganda uning ostida yashirilgan uskunalar tugmalarini aks ettiriladi:

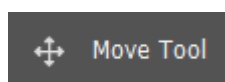

Uskunalar panelida joylashgan uskunalarni shartli ravishda yettita guruhga bo'lish mumkin:

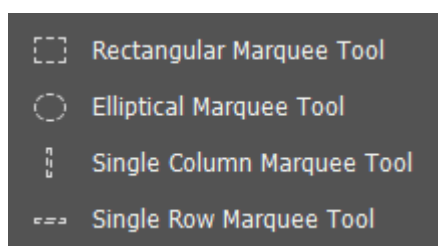
1. Tanlash uskunolari;
2. Kesish uskunolari;
3. O'lchash uskunolari;
4. Retush uskunolari;
5. Bo'yash uskunolari;
6. Chizish va yozish uskunolari;
7. Navigatsiya uskunolari.

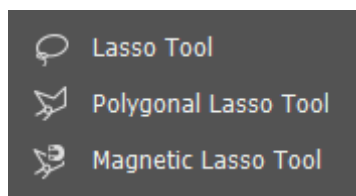
1. Tanlash uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

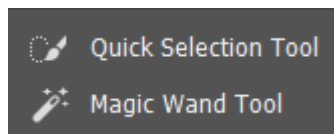
- siljitish uskunasi;

- belgilash uskunolari;

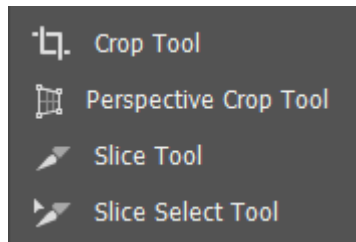

- ixtiyoriy belgilash uskunalari;

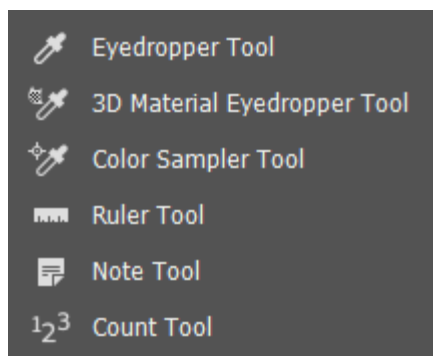
- tez belgilash uskunalari;

2. Kesish uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

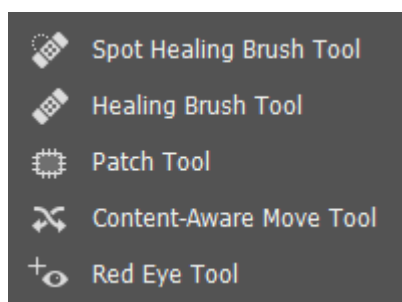
- kesish va qirg'ish uskunalari;

3. O'lchash uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

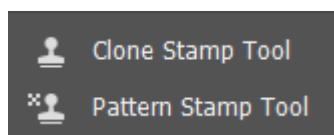

- o'lchash uskunalari;

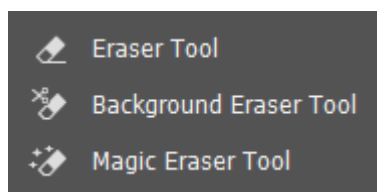
4. Retush uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

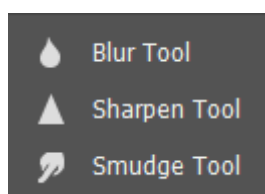
- tiklash uskunalari;

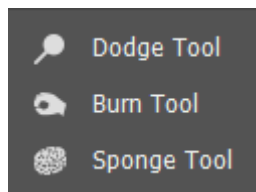
- klonlash uskunalari;

- o'chirg'ich uskunalari;

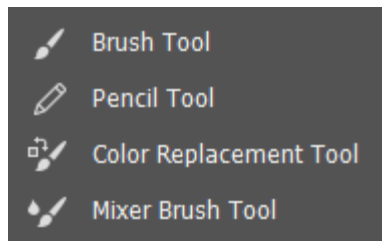

- bulash uskunalari;

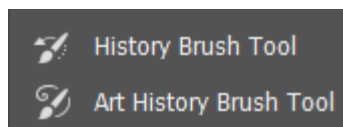

- kuydirish uskunalari;

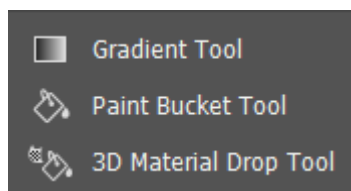
5. Bo'yash uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

- qalam uskunalari;

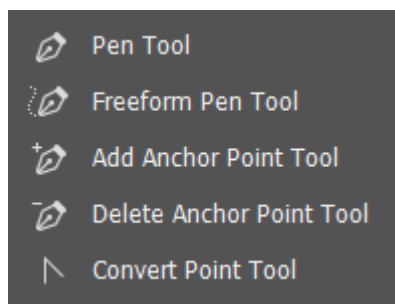

- tiklovchi mo'yqalam uskunalari;

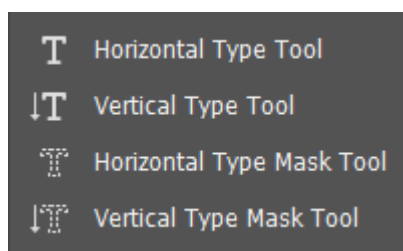

- bo'yash uskunalari;

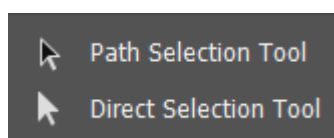
6. Chizish va yozish uskunalar guruhiga quyidagilar kiradi:

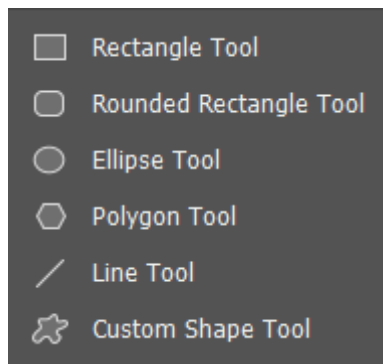
- pero uskunalari;

- yozish uskunalari;

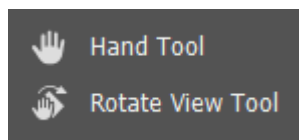

- yo'nalish tanlash uskunalari;

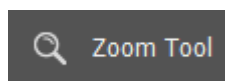

- geometrik figuralarni chizish uskunalari;

7. Navigatsiya uskunalari guruhiga quyidagilar kiradi:

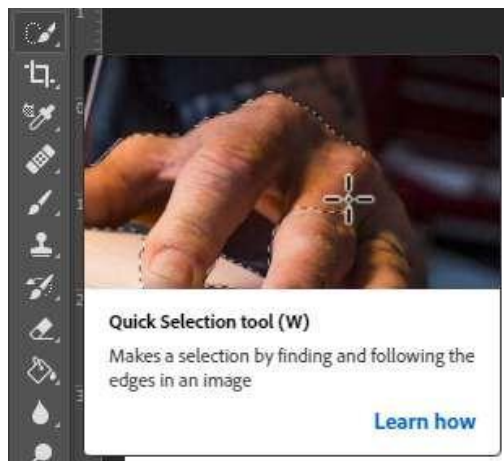

- boshqarish uskunalari;

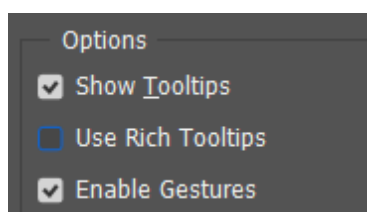

- masshtabni o'zgartirish uskunasi.

Photoshop dasturida uskuna qanday vazifa bajarishini ko'rib olish mumkin. Buning uchun uskunalar panelidagi uskuna ustiga sichqon ko'rsatkichini joylashtiriladi. Natijada uskunaning qisqacha tarifi va uskuna bajaradigan amalni ko'rsatuvchi videoni o'z ichiga oluvchi yordamchi oyna aks ettiriladi:

Uskunalar panelidagi uskuna to'g'risida ma'lumot beruvchi yordamchi oynani aks ettirilishini bekor qilish uchun dasturning *Edit* menyusi *Preferences* bo'limidan *Tools* qatori tanlanadi. Ochilgan dialog oynasidan *Use Rich Tooltips* elementidan belgilanishni olib tashlash kerak:

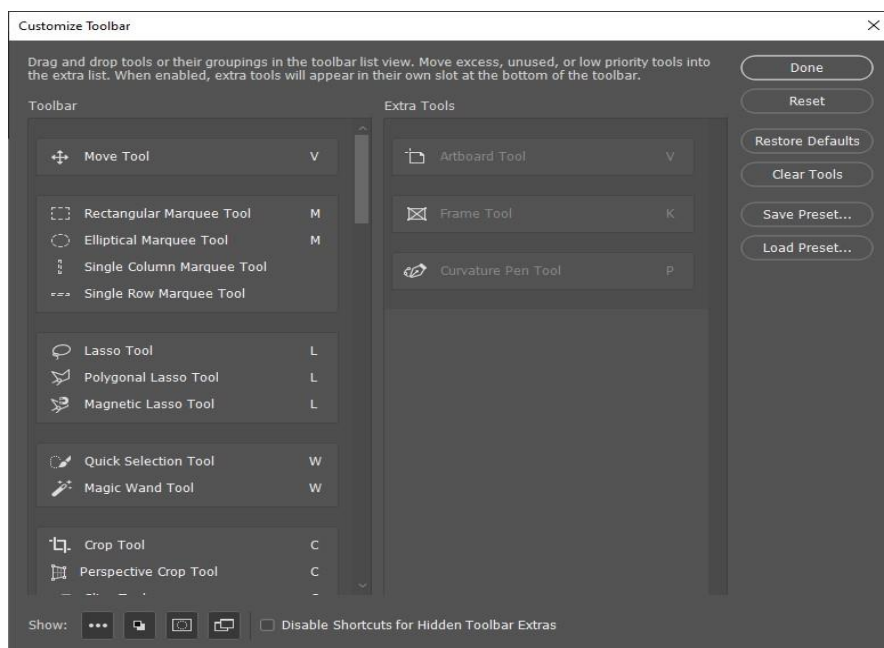

Photoshop dasturining uskunalar panelida joylashgan uskunalarni o'zgartirish imkoniyati mavjud. Buning uchun quyidagilarning birini bajarish kerak:

- *Edit* menyusidan *Toolbar* qatorini tanlash;

- Uskunalar panelining pastki qismida joylashgan tugmani bosib turish va natijada ochilgan menyudan *Edit Toolbar* qatorini bosish kerak.

Natijada uskunalar panelini o'zgartirish dialog oynasi ochiladi:

Ushbu dialog oynasida quyidagilarni bajarish mumkin:

- uskuna va uskunalar guruhlarini sichqon ko'rsatkichi bilan ushlab uskunalar panelidagi joyini o'zgartirish;

- ortiqcha, ishlatilmaydigan va kam ishlatiladigan uskunalarni *Extra Tools* qo'shimcha uskunalar bo'limiga o'tkazish;

- qo'shimcha uskunalar bo'limidagi uskunalarni ishlatish uchun uskunalar panelining pastki qismida joylashgan tugmani bosib turish kerak;

- o'zgartirilgan uskunalar panelini saqlab olish uchun dialog oynasining *Save Preset* tugmasi bosiladi;

- oldin o'zgartirilgan uskunalar panelini ochish uchun dialog oynasining *Load Preset* tugmasi bosiladi;

- uskunalar panelining birlamchi ko'rinishini qayta tiklash uchun dialog oynasining *Restore Defaults* tugmasi bosiladi;

- uskunalar panelidagi barcha uskunalar tugmalarini qo'shimcha uskunalar bo'limiga ko'chirish uchun dialog oynasining *Clear Tools* tugmasini bosish kerak;

- uskunalar panelining pastki qismida joylashgan maxsus tugmalarni aks ettirish uchun dialog oynasining ushbu tugmalarini bosish kerak:

10.3. Rasmlarga effektlar va filtrlar qo'shish.

Uskunalar bajaradigan amallar

1. Tanlash uskunalari

The Marquee tools – to'rtburchak, ellips, bir qator, bir ustun ko'rinishida belgilanishlar bajaradi

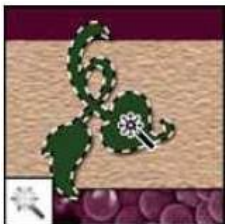
The Move tool – belgilanishlarni, qavatlarni, yo'nalish elementlarini siljitadi

The Lasso tools – ixtiyoriy, poligonal va yopishuvchi belgilanishlar bajaradi

The Quick Selection tool – belgilanishlarni o'zgartiriladigan mo'yqalam yordamida tez bajaradi

The Magic Wand tool – o'xshash rangdagi sohalarni belgilaydi

2. Kesish uskunalari

The Crop tool – tasvirlarni kesib oladi

The Slice tool – tasvirni bo'laklaydi

The Slice Select tool – tasvir bo‘lagini belgilaydi

3. Retush uskunalari

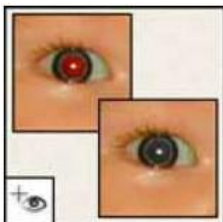
The Spot Healing Brush tool – nuqson va obyektlarni o‘chiradi

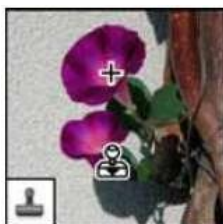
The Healing Brush tool – tasvirdagi kamchiliklarni tuzatish uchun namuna yoki andoza asosida chizadi

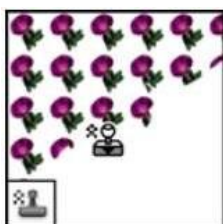
The Patch tool – tasvirning belgilangan maydonidagi kamchiliklarni namuna yoki andoza yordamida tuzatadi

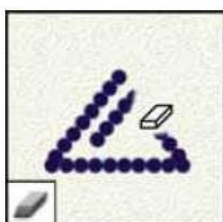
The Red Eye tool – qizil ko‘z effektini o‘chiradi

The Clone Stamp tool – tasvirning namunasi bilan chizadi

The Pattern Stamp tool – tasvirning qismini andoza sifatida ishlatib chizadi

The Eraser tool – piksellarni o‘chiradi va tasvirning qismini avvalgi saqlangan ko‘rinishiga qaytaradi

The Background Eraser tool – tasvir sohalarini shaffof ko‘rinishga keltirib o‘chiradi

The Magic Eraser tool – bir xil rangga ega sohalarini yagona klik yordamida shaffof ko‘rinishga keltirib o‘chiradi

The Blur tool – tasvirning o‘tkir burchaklarni xiralashtiradi

The Sharpen tool – tasvirning xira burchaklarni o‘tkirlashtiradi

The Smudge tool – tasvirni bulaydi

The Dodge tool – tasvir sohalarini oqartiradi

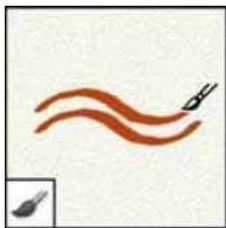

The Burn tool – tasvir sohalarini qoraytiradi

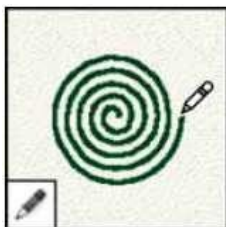

The Sponge tool – tasvir sohalarining rang zichligini o‘zgartiradi

4. Bo'yash uskunalari

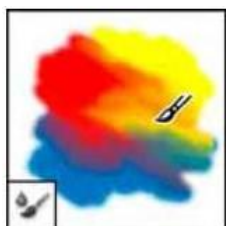
The Brush tool – mo'yqalam bilan chizadi

The Pencil tool – o'tkir chegarali chiziqlarni chizadi

The Color Replacement tool – belgilangan rangni yangi rangga o'zgartiradi

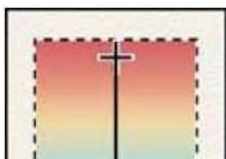
The Mixer Brush tool – ranglarni aralashishi va bo'yoq namligini kabi real bo'yash texnikasini takrorlaydi

The History Brush tool – belgilangan tasvir holatini joriy tasvir oynasiga chizadi

The Art History Brush tool – belgilangan tasvir holatidan foydalanib tasvirni turli bo'yash stillarini takrorlaydigan ko'rinishida bo'yaydi

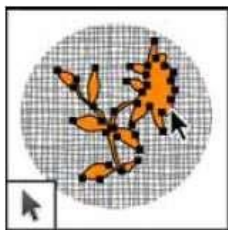

The Gradient tools – to'g'ri chiziqli, radial, burchakli, akslangan va brilliant ko'rinishida ranglar aralashmalarini yaratadi

The Paint Bucket tool – o'xshash rangdagi sohalarni old fon rangi bilan to'ldiradi

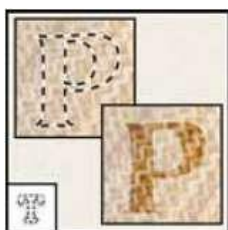
5. Chizish va yozish uskunalari

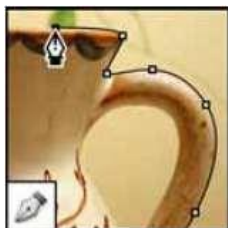
The Path Selection tools – langar nuqtalari, yoʻnalish chiziqlari va yoʻnalish nuqtalarini koʻrsatuvchi shakl yoki segment belgilashlarni yaratadi

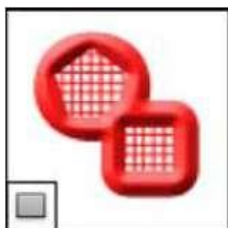
The Type tools – tasvirda yozuvlarni hosil qiladi

The Type Mask tools – matn koʻrinishdagi belgilanishlarni yaratadi

The Pen tools – silliq chegarali yoʻllarni yaratish imkonini beradi

The Shape tools, Line tool – oddiy qavat yoki figura qavatga geometrik figuralarni va chiziqlarni chizadi

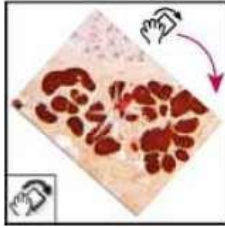

The Custom Shape tool – belgilangan figuralar roʻyxatidan tanlangan figurani chizadi

6. Navigatsiya, izoh va oʻlchash uskunalari

The Hand tool – tasvirni oʻz oynasi ichida siljitish imkonini beradi

The Rotate View tool – xolstni aylantirib ko‘rish imkonini beradi

The Zoom tool – tasvirni ko‘rinish masshtabini o‘zgartiradi

The Note tool – tasvirga biriktiriladigan izohlarni yaratadi

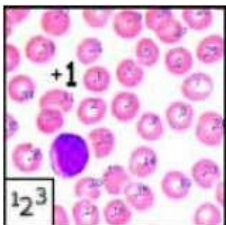
The Eyedropper tool – tasvirdan rang tanlaydi

The Color Sampler tool – to‘rttagacha bo‘lgan nuqtalarning rang qiymatini aks ettirish imkonini beradi

The Ruler tool – masofa, joylashish va burchakni o‘lchash imkonini beradi

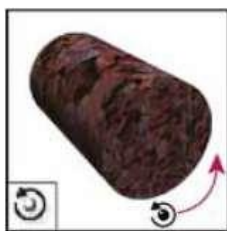

The Count tool – tasvirdagi obyektlar sonini sanaydi

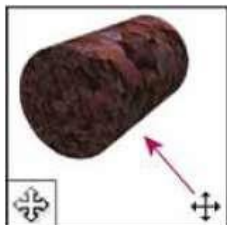
7. 3D uskunalari

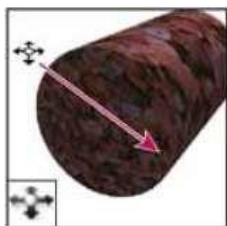
The 3D Object Rotate tool – obyektни x o‘qi atrofida aylantiradi

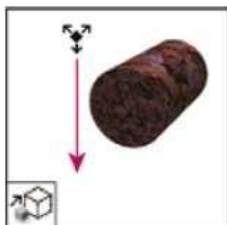
The 3D Object Roll tool – obyektzni z o‘qi atrofida aylantiradi

The 3D Object Pan tool – obyektzni x va y o‘qlari yo‘nalishida siljitadi

The 3D Object Slide tool – obyektzni x va z o‘qlari yo‘nalishida siljitadi

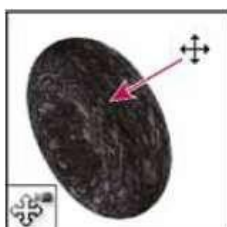
The 3D Object Scale tool – obyektzni kattalashtiradi yoki kichiklashtiradi

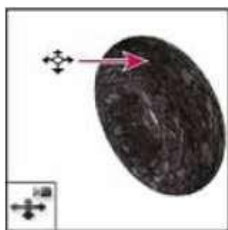
The 3D Rotate Camera tool – kamerani x va y o‘qlari yo‘nalishida aylantiradi

The 3D Roll Camera tool – kamerani z o‘qi atrofida aylantiradi

The 3D Pan Camera tool – kamerani x va y o‘qlari bo‘ylab siljitadi

The 3D Walk Camera tool – kamerani y va z o‘qlari bo‘ylab siljitadi

The 3D Zoom Camera tool – ko‘rish sohasini yaqinlashtiradi yoki uzoqlashtiradi

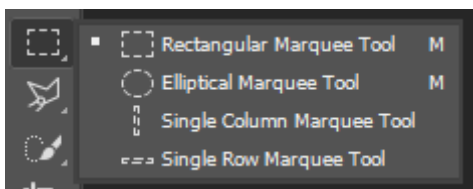
Uskunalar panelidagi uskunalar

Photoshop dasturi ishga tushirilganidan so‘ng dastur oynasining chap qismida uskunalar paneli aks ettiriladi. Uskunalar panelidagi ba‘zi uskunalarning xususiyatlari o‘zgaruvchan xususiyatlar panelida aks ettiriladi.

Ba‘zi uskunalarni kengaytirib ostida berkitilgan boshqa uskunalarni aks ettirish mumkin. Uskuna tugmasining pastki o‘ng qismida joylashgan uchburchak ushbu tugma ostida berkitilgan uskunalar mavjudligidan dalolat beradi:

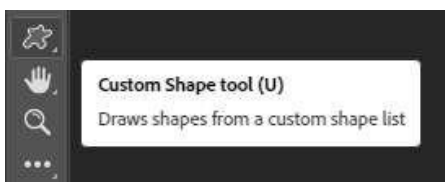

Uskuna tugmasi ustiga sichqon ko‘rsatkichini joylashtirib bir oz bosib turilsa uning ostida berkitilgan uskunalar aks ettiriladi:

Uskunani tanlash uchun quyidagilarning birini bajarish kerak:

- uskunalar panelidan uskuna tugmasini bosish. Agar uskuna tugmasining pastki o‘ng qismida uchburchak mavjud bo‘lsa tugma ustiga sichqon ko‘rsatkichini joylashtirib bir oz bosib turiladi va uskuna tugmasining ostida berkitilgan uskunalar aks ettiriladi. Aks ettirilgan uskunalar ro‘yxatidan kerakli uskuna tugmasi bosiladi;
- uskunaga biriktirilgan klaviatura tugmalar kombinatsiyasi bosish. Uskunaga biriktirilgan tugmalar kombinatsiyasi uskuna to‘g‘risida qisqacha ma’lumot beruvchi izohda ko‘rsatiladi:

Berkitilgan uskunalar to‘plami o‘rtasida o‘tishlarni amalga oshirish uchun klaviaturaning *Shift* tugmasini bosib turgan holda uskunaga biriktirilgan tugmani bosish kerak bo‘ladi.

10.4. Reklama materiallari yaratish Infografika va vizual kontent yaratish.

Photoshop dasturida matn kiritishdan oldin uning formatini belgilash yoki mavjud matnning formatini o'zgartirib olish mumkin. Matndagi biror bir xarfning formatini o'zgartirish uchun ushbu xarfni belgilab olish kerak bo'ladi. Bunda bitta xarf, bir nechta xarf yoki matndagi barcha xarflarni belgilash mumkin.

Mavjud matnning xarflarini belgilash uchun quyidagilarni bajarish kerak bo'ladi:

1. Dasturning uskunalar panelidan gorizontal matn yoki vertikal matn uskunasi tanlanadi.
2. Qavatlar panelidan matn joylashgan qavat tanlanadi yoki ish sohasida matn ustiga sichqon ko'rsatkichi bilan bir marta bosiladi.
3. Tanlangan matnning belgilanishi kerak bo'lgan xarf ustiga sichqon ko'rsatkichi joylashtiriladi va quyidagilardan biri bajariladi:
 - sichqon tugmasini bosib turgan holda xarflar belgilanadi;
 - bir nechta xarflar ketma-ketligini belgilash uchun ketma-ketlik boshiga sichqon tugmasi bir marta bosiladi, keyin klaviaturaning *Shift* tugmasini bosib turgan holda ketma-ketlikning oxiriga sichqon ko'rsatkichini joylab chap tugmasi bosiladi;
 - matndagi barcha xarflarni belgilash uchun sichqon tugmasini bir marta bosib dasturning *Select* menyusidan *All* buyruq qatori belgilanadi;
 - sichqon tugmasini ikki marta bosib matndagi so'z belgilanadi, uch marta bosib matndagi qator belgilanadi, to'rt marta bosib matndagi paragraf belgilanadi, besh marta bosib matnning barcha xarflari belgilanadi;
 - sichqon tugmasini bir marta bosiladi va klaviaturaning *Shift* tugmasini bosib turgan holdan klaviaturadan kursorni boshqarish tugmalaridan ↓, ↑, →, ← foydalanib matnning kerakli qismini belgilab olish mumkin.
4. Matn ustiga sichqon ko'rsatkichini joylashtirmagan holda matndagi barcha xarflarni belgilab olish uchun qavatlar panelidan matn qavati tanlanadi va sichqon ko'rsatkichini qavat yorlig'i ustiga joylashtirib chap tugmasi ikki marta bosiladi. Panellar maydonida joylashgan formatlash paneli matnning formatini o'zgartirish imkoniyatini beruvchi sozlamalarni taqdim etadi. Ba'zi formatlash sozlamalari dasturning xususiyatlar panelida joylashgan. Formatlash panelini quyidagi usullar yordamida aks ettirish mumkin:
 - dasturning *Windows* menyusidan *Character* buyruq qatorini tanlash;
 - matn uskunasi tanlangan holda dasturning xususiyatlar panelidan

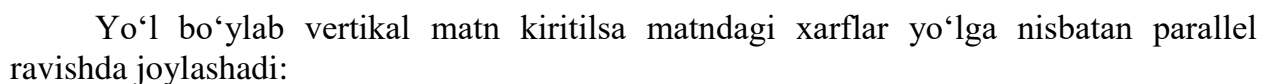
tugmasini bosish.

Natijada quyidagi formatlash paneli aks ettiriladi:

Paragrafni formatlash

Natijada quyidagi formatlash paneli aks ettiriladi:

Yo'l bo'ylab matn kiritish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Dasturning uskunalar panelidan gorizontal matn yoki vertikal matn uskunasi tanlanadi;

2. Sichqon ko'rsatkichi yo'l ustiga joylashtiriladi (bunda sichqon ko'rsatkichi ko'rinishga o'zgaradi) va chap tugmasi bosiladi. Natijada yo'l bo'ylab matn oqimi hosil bo'ladi:

3. Matn elementiga kerakli matn kiritiladi:

Maxsus effekt yaratish uchun matnni qiyshaytirish mumkin. Matnni qiyshaytirish uchun quyidagilarni bajarish kerak bo'ladi:

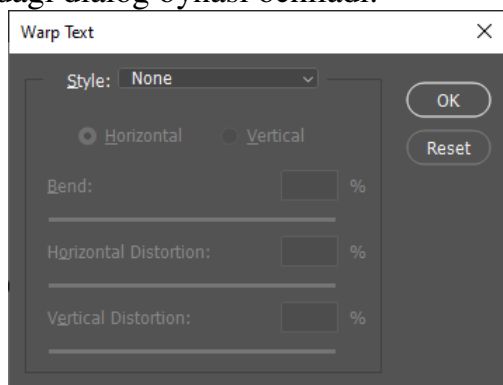
1. Matn qavati tanlanadi:

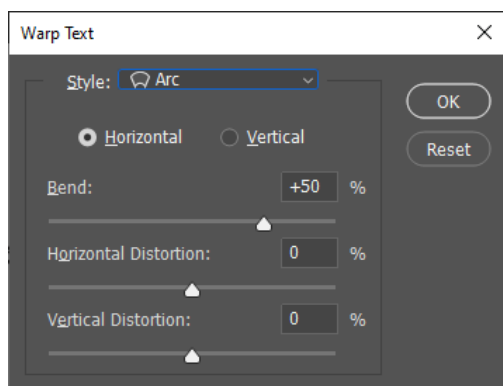
2. Quyidagilardan biri bajariladi:

- dasturning uskunalar panelidan matn uskunasini tanlab dasturning xususiyatlar menyusidan qiyshaytirish tugmasi bosiladi;

- dasturning *Type* menyusidan *Warp Text* buyruq qatori tanlanadi. Natijada quyidagi dialog oynasi ochiladi:

3. Dialog oynasining *Style* elementi uchun kerakli qiyshaytirish stili tanlanadi va tanlangan stil xususiyatlari, masalan, qiyshaytirish yo'nalishi *Horizontal* yoki *Vertical* elementlari orqali, qiyshaytirish darajasi *Bend* elementi orqali, qiyshaytirish perspektivasini *Horizontal Distortion* va *Vertical Distortion* elementlari orqali belgilanadi:

4. Dialog oynasining OK tugmasi bosiladi va matnga qiyshaytirish effekti qo'llaniladi:

Qiyshaytirish amali qo'llanilgan matnni dastlabki holatiga qaytarish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Qiyshaytirish qo'llanilgan matn qavati tanlanadi.
2. Dasturning uskunalar panelidan matn uskunasi tanlab dasturning xususiyatlar menyusidan qiyshaytirish tugmasi bosiladi yoki dasturning Type menyusidan Warp Text buyruq qatori tanlanadi.

3. Ochilgan dialog oynasida Style elementi uchun None qiymati tanlanadi va OK tugmasi bosiladi.

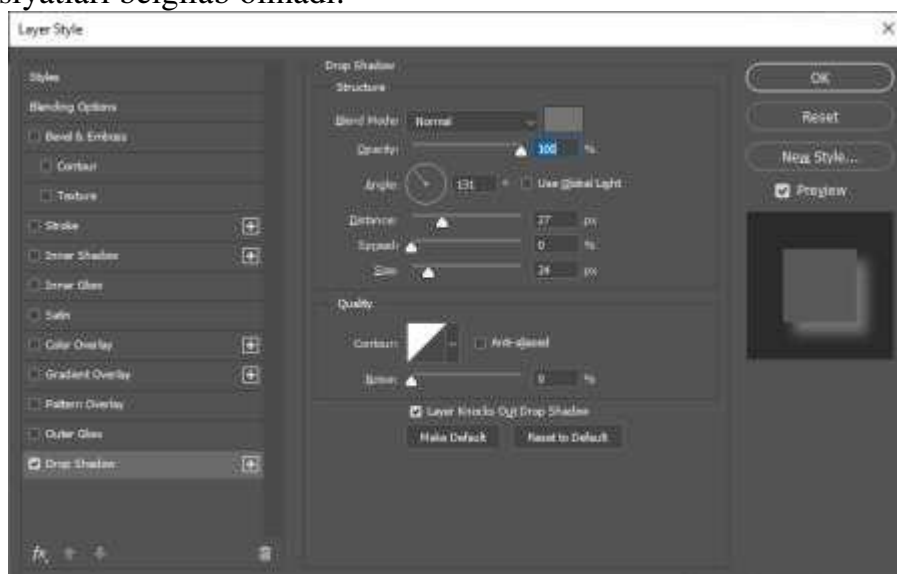
Tasvirda joylashgan matnga soya effektini qo'shish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Qavatlar panelidan matn qavati tanlanadi:

2. Qavatlar panelining pastki qismida joylashgan qavat stili tugmasini bosiladi va ochilgan menyudan Drop Shadow buyruq qatori tanlanadi.

3. Natijada ochilgan quyidagi dialog oynasida matnga qo'yiladigan soya xususiyatlari belgilab olinadi:

4. Dialog oynasining OK tugmasi bosiladi va matnga soya effekti qo'llaniladi:

Soyali matn

Photoshop dasturida maska yordamida matnni rasm bilan to'ldirish imkoniyati mavjud. Buning uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Matnni to'ldirish kerak bo'lgan rasm ochiladi:

2. Dasturning uskunalar panelidan gorizontal matn yoki vertikal matn uskunasi tanlanadi.

3. Dasturning *Window* menyusidan *Character* buyruq qatorini tanlab formatlash paneli aks ettiriladi.

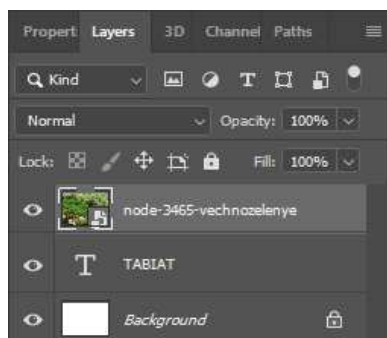
4. Formatlash panelida matnning shrifti, o'lchami, stili belgilab olinadi.

5. Dasturning ish sohasida kerakli matn kiritiladi. So'ng, klaviaturadan *Ctrl* + *Enter* tugmalar kombinatsiyasi bosiladi:

6. Dasturning *Window* menyusidan *Layers* buyruq qatorini tanlab qavatlar paneli aks ettiriladi.

7. Qavatlar panelida rasmni matn qavati ustiga joylashtiriladi:

8. Rasm qavatini tanlab dasturning *Layer* menyusidan *Create Clipping Mask* buyruq qatori belgilanadi. Natijada rasm matn ichini to'ldiradi:

9. Dasturning uskunalar panelidan siljitish uskunasi yordamida to'ldiruvchi rasmni siljitish mumkin.

Matnni tahrirlash

Photoshop dasturida mavjud matnni tahrirlash uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Dasturning uskunalar panelidan gorizontal matn yoki vertikal matn uskunasi tanlanadi.
2. Qavatlar panelidan matn qavati tanlanadi.
3. Sichqon ko'rsatkichini matn ustiga joylashtirib sichqonning chap tugmasi bosiladi.
4. Kerakli matn kiritiladi yoki o'chiriladi.
5. Dasturning xususiyatlar panelidan quyidagilarni bajarish kerak:
 - bajarilgan o'zgarishlarni qo'llash uchun qo'llash tugmasi bosiladi;
 - bajarilgan o'zgarishlarni bekor qilish uchun bekor qilish tugmasi yoki klaviaturaning *ESC* tugmasi bosiladi.

Matnning dastlabki o'lchamiga nisbatan uning bo'yi va eni nisbatini belgilab olish mumkin. Matn masshtabini o'zgartirish uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Matn tanlanadi.
2. Formatlash panelidan vertikal masshtablash yoki gorizontal masshtablash elementlariga qiymat belgilanadi.

Muxtahkamlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Photoshop dasturida matnning formatini belgilashning qanday usullari mavjud?
2. Mavjud matnning xarflarini qanday belgilanadi?
3. Formatlash panelida qanday elementlar joylashgan?
4. Paragrafni formatlash panelida qanday elementlar joylashgan?
5. Yo'l bo'ylab matn kiritish uchun qanday amallar bajariladi?
6. Matnni qiyshaytirish uchun qanday amallarni bajarish kerak?
7. Qiyshaytirilgan matnni dastlabki holatga qaytarish uchun qanday amallar bajarish kerak?
8. Matnga soya effekti qanday qo'yiladi?
9. Maska yordamida matn rasm bilan qanday to'ldiriladi?
10. Mavjud matn qanday tahrirlanadi?
11. Matnni yo'l bo'ylab joylashtirish to'g'risida ma'lumot bering.
12. Matnni belgilash usullari to'g'risida ma'lumot bering.

SAQLASH VA EKSPORT QILISH

Photoshop dasturida bajarilgan o'zgarishlarni joriy faylga saqlash uchun dasturning *File* menyusidan *Save* buyruq qatorini tanlash kerak. Bajarilgan o'zgarishlarni boshqa faylga saqlash uchun *File* menyusidan *Save As* buyruq qatori tanlanadi.

Faylni boshqa nom, joylashish va formatda saqlash uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Dasturning *File* menyusidan *Save As* buyruq qatori tanlanadi.
2. Natijada ochilgan dialog oynasidan *Format* elementiga fayl turi, *File name* elementiga fayl nomi va fayl joylashishi ko'rsatiladi.
3. Dialog oynasining *Save* tugmasi bosiladi.

Photoshop dasturi quyidagi kengaytmali grafik fayl turlarini qo'llaydi: PSD, PSB, BMP, GIF, DCM, EPS, IFF, JPEG, PCX, PDF, RAW, PNG, TIFF.

Photoshop dasturi eni va bo'yi 300 000 piksel o'lchamigacha bo'lgan tasvirlar bilan ishlay oladi. Tasvirning eni va bo'yi 30 000 pikseldan yuqori bo'lganda saqlash uchun quyidagi uch turdagi fayl kengaytmasi qo'llaniladi:

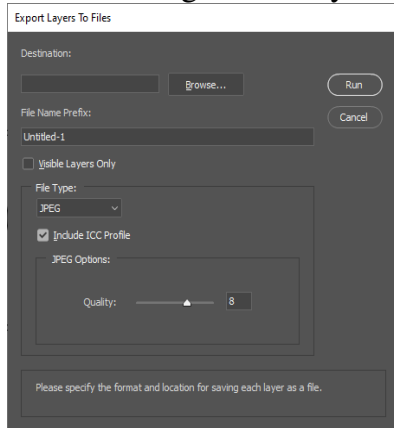
PSB - istalgan hajmdagi fayllarni qo'llaydi;

RAW - istalgan hajmdagi fayllarni qo'llaydi, ammo qavatlarni saqlamaydi; TIFF

- 4GB o'lchamgacha bo'lgan fayllarni qo'llaydi.

Dastur yordamida tasvirdagi qavatlarni PSD, BMP, JPEG, PDF va TIFF kengaytmasiga ega alohida fayl sifatida saqlash imkoniyati mavjud. Buning uchun quyidagilarni bajarish kerak:

1. Dasturning *File* menyusini *Export* bo'limidan *Layers To Files* buyruq qatorini

tanlash kerak. Natijada quyidagi dialog oynasi ochiladi:

2. Dialog oynasining *Destination* bo'limida eksport qilinayotgan fayllar joyi belgilanadi. Belgilanmagan holda eksport qilinayotgan fayllar joriy fayl joylashgan papkaga joylanadi.

3. Dialog oynasining *File Name Prefix* bo'limida eksport qilinayotgan fayllar uchun umumiy nom prefiksi belgilanadi.

4. *Visible Layers Only* elementini belgilash orqali faqatgina aks ettirilgan qavatlar eksport qilinadi.

5. Dialog oynasining *File Type* bo'limida eksport qilinayotgan fayllarning kengaytmasi belgilanadi.

6. Dialog oynasining *Run* tugmasini bosib eksport jarayoni amalga oshiriladi.

Muxtahkamlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Faylni boshqa nom, joylashish va formatda saqlash uchun qanday amallar bajariladi?

2. Photoshop dasturi qanday kengaytmadagi fayllarni qo'llaydi?

3. Katta hajmdagi fayllar qanday kengaytmada saqlanadi?

4. Tasvirning har bir qavatini alohida saqlash uchun qanday amallar bajarish kerak?

5. Photoshop dasturida tasvirlarni saqlash usullari to'g'risida ma'lumot bering.

1. Andozalar nimalardan iborat?

2. Andozalar qanday fayllarda saqlanadi?

3. O'lcham andozalari deganda nimalar tushiniladi?

4. Andozalar qanday guruhlariga bo'lingan?

5. Photoshop dasturida yangi hujjat qanday yaratilishi mumkin?

6. Yangi o'lcham andozalari qanday yaratiladi?

7. Mavjud andoza yordamida yangi hujjat qanday yaratiladi?

8. Adobe Stock yordamida yangi hujjat yarating.